

Микола БЕНДЮК

## Поборник православ'я і краєзнавець священик Давид Бичковський

Давид Іванович Бичковський народився в селі Погорілиці Волинської єпархії Дубенського повіту. Він ріс в досить релігійній, порядній родині, адже батько Іван Харлампієвич був священиком Свято-Троїцької церкви в цьому ж селі. Мати, Фекла Леонтівна, всіляко підтримувала чоловіка і допомагала йому. Тому їх діти росли під впливом виховання в душі високих моральних принципів та любові до Господа. Крім Давида, в сім'ї було ще двоє синів: Микола та Прокіп. Микола Іванович закінчив Київську духовну академію і викладав в Кам'янецькому духовному училищі. Менший брат Іван навчався в Московській духовній академії, по закінченні якої працював у Луцькій гімназії законовчителем. Сам Давид спочатку навчався у Клеванському духовному училищі. Далі вступив до духовної семінарії в Кременці. В 1895 році він став студентом Петербурзької духовної академії, а в 1899 році, маючи вже ступінь кандидата богослов'я, закінчив її. 23 серпня 1900 року наказом обер-прокурора Святішого Синоду його було призначено помічником інспектора в Саратовську духовну семінарію. В 1903 році Давид Іванович отримав посаду вчителя історії та географії церковно-вчительської школи в селі Новоолександрівка Козловського повіту Тамбовської губернії. Після двох років вчителювання став завідувачим цієї школи.

Тут він познайомився з дочкою місцевого священика Наталією Федорівною Соколовою, яка невдовзі стала супутницею його життя. Вони одружилися в червні 1906 року, а в жовтні молода сім'я переїхала на батьківщину Давида Івановича. За власним бажанням він перевівся на посаду вчителя історії та географії в Свято-Федорівську церковно-вчительську школу Волинської єпархії. Працюючи вчителем, Давид Іванович Бичковський з великою любов'ю та захопленням навчав своїх учнів історії та географії рідного краю. Він збирав та досліджував матеріали, документи, археологічні знахідки, які могли хоч щось розповісти про минуле. В серпні 1907 року Давид Іванович став викладати історію та географію в Острозькому жіночому училищі імені графа Д. М. Блудова. У вересні 1915 року за Давидом Івановичем затвердили звання вчителя середніх навчальних закладів по історії. В 1927 році він вирішив присвятити себе духовному служінню і був рукоположений єпископом Кременецьким. Тоді ж його було призначено священиком Братської Кирило-Мефодіївської церкви. А в 1928 році митрополитом Діонісієм він був нагороджений камілавкою.

Здавалося, ніщо не може затьмарити щастя і спокій в родині Бичковських, але невдовзі в їх житті настала темна смуга. Територія Волині в той час належала Польщі, а ставлення до православних, які проживали на цих землях, було неоднозначним. Польський католицизм не міг терпіти будь-яких православних закладів на своїй території. В лютому 1930 року комітетом по ліквідації майна колишніх російських юридичних осіб було винесено рішення про закриття Кирило-Мефодіївського православного братства. Одночасно було зроблено розпорядження про закриття братської церкви. Отець Давид – голова братства – був присутнім при закритті та опечатуванні. За наказом єпархіальної влади він відмовився віддати ключі від церкви. За це Д. Бичковському було заборонено викладати в школах і наказано, "як іноземцю з невизначеним підданством", залишити Волинське воєводство. Давид Іванович подав скаргу до вищого адміністративного трибуналу, де наголосив, що його дід і батько, як і він сам, народилися на території Волині, а сам заявник з 1907 року безвиїзно проживає в Острозі. Також було вказано, що отець Давид, крім Кирило-Мефодіївської церкви, обслуговує кладовищу та тюремну церкву і його висилка залишає всі ці церкви без священнослужителів.

Давид Іванович користувався авторитетом у місцевих жителів та парафіян, які виступали на захист братської церкви та отця Давида. Та все марно. Ні заступництво митрополита, ні заяви громадськості не допомогли. Церкву було

передано католикам, а священика виселено. Давиду Івановичу довелося покинути Острог. Його дружина Наталія Федорівна та дочки допомагали і підтримували батька, як могли. Але негаразди та поневіряння підірвали його здоров'я. Через деякий час отець Давид повернувся до Острога, де невдовзі і помер.

Декілька років тому вдалося віднайти домашній архів Бичковських. За час перебування на посаді вчителя Давид Іванович написав багато досліджень з історії загальної та історії краєзнавчої, теології, філології та ряд інших праць. Серед рукописів знайдено дослідження життя практично всіх князів Острозьких, Острозької друкарні та Івана Федорова. Окремі статті розповідають про розподіл Польщі, Україну, російську культуру та багато іншого. Давид Іванович знав єврейську, латинську та англійську мови, і, звичайно, російську, українську та польську.